

Kmalu je tehnično gledano peta knjiga v seriji *Nekoč*, a avtorju je uspelo, da se lahko vsako izmed knjig bere samostojno, neodvisno od drugih, zato tudi ne zmoti, da je kronološko četrta, v družbi knjig *Nekoč, Tedaj, Zdaj in Potem*, ki so v slovenščini izšle pri založbi Miš, v načrtu pa naj bi jih bilo še nekaj. Ta »družina knjig«, kakor jo imenuje Gleitzman, je za osnovo vzela tematiko druge svetovne vojne in načrtno iztrebljanje židovskega prebivalstva. Navdih za protagonista Feliksa je bila zgodba Poljskega Žida Janusza Korczaka, ki je leta 1942 umrl v taborišču Treblinka, in čeprav lahko serijo štejemo pod mladinsko literaturo, Gleitzman situacij ne olepšuje in ne prihrani ničesar, celo nasilje je grafično in realistično, smrt pa ni popustljiva. Tako se piše o vojni.

V *Kmalu* je Feliks star trinajst let, vojne pa je konec – vsaj na papirju: »Zdaj naj bi bil mir. V miru naj ne bi kar tako streljali ljudi.« A izkaže se, da je čas po vojni še vedno grozljiv, mogoče še celo bolj kot prej, saj je bil v vojni vsaj sovražnik jasen, naenkrat pa je vse postalo nepredvidljivo. Sploh če si še otrok, česar nam Gleitzman ne pusti pozabiti: »z dotikom bi ji rad dal vedeti, da se mi gnusijo le odrasli ljudje, ki se obnašajo kot rakavi tumorji,« pravi Feliks, ki je moral odrasti čez noč, čeprav vsi ideali v njem še niso umrli. Ker ima nekaj zdravniških izkušenj, se ne glede na vse počuti zavezanega pomagati ljudem v stiski, »samo zato, ker je civilizacija v razsulu, še ni treba biti neobziren do soljudi.« Ravno ta stiska, v kateri se Feliks znajde, ker se noče potuhniti, ko kdo potrebuje njegovo pomoč, je nevzdržna. Njegova razmišljanja o dobrem in zlu so kompleksna, poglobljena, boleča, a ne pretenciozno napisana. »Ni pomembno, kako veliko srce imaš ali kako visoko segaš s svojimi upi ali kako daleč greš pri svojem trudu, da bi bile stvari, kakršne morajo biti, na tem svetu nikoli ne storiš dovolj.«

Bridka spoznanja se vanj zarežejo kot ostre britve realnosti, ki ga zadene še bolj, ko pred gotovo smrtjo reši dojenčka pravkar ustreljene Ukrajinke. Feliks ne zmore odvrniti pogleda, ne dopusti, da bi sanjač v njem umrl, in ravno zato je kot karakter tako topel, človeški, v nekem pogledu na srečo še vedno otrok. Vseeno pa je relativiziran, kar velja tudi za vse ostale like – seveda so nekateri bolj moralni od drugih, a splošna morala iz časa miru je nemogoča, na prvem mestu je le in samo preživetje. Čeprav bi lahko zgodba zapadla v tragiko, to preprečuje optimizem, ki blede, a neumorno preseva iz ozadja. Naslov knjige, *Kmalu*, predstavlja vizijo

prihodnosti, iskrico upanja, ki še ni ugasnilo. Vsako poglavje se začne s Feliksovimi besedami »Kmalu, tako upam ...«, ki prosti koncu postanejo že prava mantra.

Kmalu

ni brez razloga posvečena otrokom, ki so živeli brez upanja, in že en tak otrok je veliko preveč. Zato je vsaka tako kakovostna literatura, kot jo piše Gleitzman, vredna zlata.

Avtorica: Veronika Šoster

{fshare id=2839}